

Trafikksikker kommune

- et verktøy for kommunen i det kommunale trafikksikkerhetsarbeidet

Gjennom prosjektet «Lokal trafikksikkerhet mot 2011» har Trygg Trafikk, i samarbeid med fem kommuner, samlet kunnskap og erfaring om hvordan trafikksikkerhet bør bli en del av kommunens systematiske sikkerhetsarbeid.

«Trafikksikker kommune» som begrep skal være et kvalitetsstempel for de kommuner som arbeider langsiktig og systematisk med trafikksikkerhet. Dette heftet viser hvilke minimumskriterier som bør legges til grunn for at en kommune skal bli godkjent som «trafikksikker kommune»

Her finner du også eksempler på sjekklister som kan være et verktøy for ledere på ulike nivå i det kommunale systemet. Det er på ingen måte utfyllende men vil

kanskje være til hjelp for å eksemplifisere hvordan det kommunale trafikksikkerhetsarbeidet bør bygges opp. Det gir også eksempler på hvordan ulike tiltak i en kommunal trafikksikkerhetsplan bør konkretiseres.

På nettsiden www.trafikksikkerkommune.no finner du mer informasjon om kriteriene, gode eksempler og de ulike lover og forskrifter knyttet til kommunens ansvar for trafikksikkerhetsarbeidet.

Hovedsamarbeidspartner:

Kriterier for Trafikksikker kommune

- Kommunen har forankret ansvaret for trafikksikkerhets arbeid hos ordfører og rådmann. Delansvar kan ligge hos den enkelte etatsleder
- Kommunen har et eget utvalg med ansvar for trafikksikkerhet.
- Kommunen har Trafikksikkerhetsplan som er forankret i fylkets trafikksikkerhetsplan. Planen har rullerings- og rapporterings-rutiner.
- Planen ivaretar både holdningsskapende og fysisk tiltak.
- Kommunen har oppdatert oversikt over trafikkulykker og trafikkuhell i kommunen.
- Kommunen påvirker lokale lag og foreninger til å ha regler for trafikksikkerhet i sin virksomhet.
- Kommunen har innarbeidet trafikksikkerhet i HMS/internkontrollsystemet. Har regler for reiser og transport i kommunens regi og ved kjøp av transporttjenester.
- Kommunen har sjekklister for trafikksikre barnehager og skoler.

Eksempel på sjekkliste for rådmann, kommunens ledergruppe

Sjekk punkt	Tema / spørsmål	Ja	Nei	Avvik
	Kommunens trafikksikkerhetsarbeid er forankret hos ordfører og rådmann.			
	Kommunen har gyldig trafikksikkerhetsplan med rullerings- og rapporterings- rutiner.			
	Planen ivaretar både holdningsskapende og fysisk tiltak.			
	Kommunen har et eget utvalg med ansvar for trafikksikkerhet.			
	Alle kommunens areal og reguleringsplaner vurderes mht trafikksikkerhet			
	Alle areal og reguleringsplaner legges fram for barnas talsperson			
	Kommunen har en oppdatert oversikt over trafikkulykker i kommunen			
	Kommunen har innarbeidet rapporteringsrutiner for trafikksikkerhetsarbeidet			
	Rådmann rapporterer årlig til kommunestyret			
	Etatsledere er delegert gjennomførings- og rapporteringsansvar for tiltak innenfor egen sektor			
	Kommunen har rutiner for avvikshåndtering			
	Kommunen har innarbeidet trafikksikkerhet i HMS/interkontrollsystemet.			
	Kommunen har regler for reiser og transport i kommunens regi og ved kjøp av transporttjenester.			
	Trafikk og trafikkulykker inngår i kommunens ulykkesforebyggende arbeid			
	Trafikk og trafikkulykker inngår i kommunens folkehelsearbeid			
	Kommunen har implementert kriteriene for «Trafikksikker skole»			
	Kommunen har implementert kriteriene for «Trafikksikker barnehage»			
	Kommunen har konkrete tiltak for å påvirke frivillige lag og organisasjoner til å integrere trafikksikkerhet i virksomheten			

Kriterier for trafikksikker barnehage

Trafikksikkerhet i barnehagen generelt

- Trafikkopplæring integreres som en del av barnehagens omsorgs-og opplæringsarbeid og nedfelles i barnehagens årsplan
- Barna lærer enkle trafikkregler for fotgjengere
- Det stilles krav til busselskap og drosjer om belter og trafikksikker atferd ved kjøp av transporttjenester
- Ansatte kjenner rutiner for håndtering av uforutsette faresituasjoner og hendelser på turer

Trafikkopplæringen i barnehagen

- Rutiner for å ivareta barnas sikkerhet ved barnehagens parkeringsplass og port gjennomgås årlig med foreldre og ansatte
- Ansatte kjenner til og følger forskrift om sikring av barn i bil ol' barna blir vant med å bruke bilbelte, sykkelhjelmer og reflekser

Samarbeid mellom barnehage og hjem

- Det stilles krav til foreldre om å sikre barn på vei til og fra barnehagen
- Trafikksikkerhet og trafikkopplæring er integrert i et tema på foreldremøter
- Foreldre involveres i barnehagens trafikksikkerhetsarbeid

Eksempel på sjekkliste for enhetsleder oppvekst, barnehageledere

Sjekk punkt	Tema / spørsmål	Ja	Nei	Avvik
	Barnehagen har gjennomført opplæringen i henhold til årsplanen			
	Barnehagen har utarbeidet retningslinjer for: <ul style="list-style-type: none"> - turer til fots, med bil, og buss - ansattes og foreldres parkering utenfor barnehagen - kartlagt uteområdet utenfor barnehagen med tanke på risikomomenter 			
	Retningslinjene er nedfelt i barnehagens internkontrollforskrift			
	Retningslinjene er gjort kjent for alle ansatte og foreldre			
	Retningslinjene følges opp årlig			
	Barnehagen har årlig trafiksikkerhet som tema på foreldremøte. Her blir			
	Det stilles krav til forsvarlig sikkerhetsutstyr ved bestilling av buss / maxitaxi			
	Ved turer med buss eller bil skal gjeldende regler følges			
	Det stilles krav til bruk av fluoriserende vester ved alle turer utenfor barnehagen			
	Porten i barnehagen skal alltid være lukket			
	Ved henting skal ingen barn forlate barnehagen uten sammen med foresatte			
	Utenfor barnehagen skal biler parkeres med fronten ut og rygging skal søkes unngått			
	Det er utarbeidet regler for antall barn pr voksen ved turer utenfor barnehagens område			
	Det er utarbeidet rutiner for ulykkes handling			
	Barnehagen har vurdert risiko i barnehagens nærmeste området og gitt innspill til ansvarlig myndighet mht mulige utbedringer			
	Ved turer med buss eller bil skal gjeldende regler følges			
	Det stilles krav til bruk av fluoriserende vester ved alle turer utenfor barnehagen			
	Porten i barnehagen skal alltid være lukket			
	Ved henting skal ingen barn forlate barnehagen uten sammen med foresatte			
	Utenfor barnehagen skal biler parkeres med fronten ut og rygging skal søkes unngått			
	Det er utarbeidet regler for antall barn pr voksen ved turer utenfor barnehagens område			
	Det er utarbeidet rutiner for ulykkes handling			
	Barnehagen har vurdert risiko i barnehagens nærmeste området og gitt innspill til ansvarlig myndighet mht mulige utbedringer			
	Barna får opplæring i regler for fotgjengere			
	Barna lærer om ulike skilt			
	Barnehagen trener barna i ulike situasjoner i trafikken			
	Barna lærer å krysse vegen / ikke trygt i gangfelt/ blikk-kontakt, ikke krysse før bilen har stanset			
	Barna lærer om refleks, sykkelhjelme og bilbelte			

Kriterier for trafikksikker skole

Trafikksikkerhet i skolen generelt

- Skolen har en plan for å ivareta elevenes sikkerhet til og fra skolen, enten de går, sykler eller blir kjørt.
- Skolen har utarbeidet rutiner for å ivareta sikkerheten på turer til fots, påsykkel, i bil/buss eller med kollektiv transport i skolens regi.
- Skolen har gode rutiner for at planene blir fulgt av de ansatte og har en trafikkansvarlig lærer.

Trafikkopplæringen i skolen

- Skolen har en lokal læreplan i trafikk.
- Skolen legger tilrette for at det blir gjennomført god trafikkopplæring i samsvar med planen for eksempel ved innkjøp av materiell eller kursing av ansatte.

Samarbeid mellom skole og hjem

- Skolens læreplan for trafikk er årlig tema på foreldremøte.
- Foreldre blir involvert i skolens trafikk sikkerhetsarbeid for eksempel gjennom FAU.

Eksempel på sjekkliste for enhetsleder oppvekst, skoleledere

Sjekk punkt	Tema / spørsmål	Ja	Nei	Avvik
	Skolen har integrert trafikkopplæring i års-hjulet på de ulike trinn i samsvar med Kunnskapsløftets kompetansemål			
	Skolen har utarbeidet retningslinjer for turer til fots, på sykkel, med bil og buss			
	Retningslinjene er nedfelt i skolens internkontrollforskrift			
	Skolen har kartlagt skolens nærområde med tanke på risikofaktorer, herunder parkering, krysningspunkter, parkering, belysning, vegetasjon mm			
	Retningslinjene er gjort kjent for elever, ansatte og foresatte			
	Retningslinjene følges opp årlig			
	Kartleggingen og eventuelle forslag til utbedringer er rapportert til kommunens ledergruppe			
	Skolen har årlig trafikksikkerhet som tema på foreldremøte.			
	Skolen har egen trafikkansvarlig lærer			
	Skolen har sykkelhjelpåbud for elevene ved sykkelturet i skolens regi			
	Skolens sykkelopplæring inneholder teori, ferdighetstrening og sykkeltraining i trafikalt miljø			
	Sykkelopplæringen gjennomføres over tid på mellomtrinn			
	Personlig verneutstyr som sykkelhjelm, refleks og bilbelte inngår i undervisningen på småtrinn, mellomtrinn og ungdomstrinn			
	Sykkelregler for gående og syklist er en integrert del av undervisningen på små og mellomtrinn			

Eksempel på sjekkliste for teknisk etat

Sjekk punkt	Tema / spørsmål	Ja	Nei	Avvik
	Kommunen har prioritierungsliste for fysiske trafikksikkerhetstiltak på kommunal vei som rulleres årlig			
	har prioritierungsliste for trafikksikkerhetstiltak på fylkes og riksvei som rulleres årlig			
	har rutiner for å søke fylkeskommunale midler til fysiske trafikksikkerhetstiltak			
	har rutiner for brøyting / snørydding på skoleveier			
	har system for å kvalitetssikre reguleringsplaner i forhold til trafikksikkerhet			
	har rutiner for rydding av sikthindrende vegetasjon på kommunale veier			

Eksempel på sjekkliste for helse

Sjekk punkt	Tema / spørsmål	Ja	Nei	Avvik
	Skaffer en årlig oversikt over trafikkulykker og trafikkskade i kommunen			
	Arrangerer kjørekurs for ansatte i hjemmetjenesten			
	Arrangerer kurs for kommunens helsesøster			

Eksempel på sjekkliste for kulturetat

Sjekk punkt	Tema / spørsmål	Ja	Nei	Avvik
	Sender ut informasjon til lag og foreninger om fylkeskommunale midler til holdningsskapende tiltak			
	Stimulerer lag og foreninger til å utarbeide og innarbeide regler for transport / reisepolicy innenfor egen virksomhet			

Eksempler på konkrete tiltak i en kommunal trafikksikkerhetsplan

Skole / Barnehage

- Tiltak:** Alle grunnskoler og barnehager i kommunen skal implementere trafikkopplæring og utarbeide retningslinjer i samsvar med fylkeskommunens kriterier/sjekklister for «trafikksikker skole»
- Frist:** Innen desember 2013
- Ansvar:** Enhetsleder oppvekst
- Kostnad:** Tidsressurs

Frivillige lag og foreninger

- Tiltak:** Kommunen skal påvirke til at alle lag frivillige lag og foreninger utarbeide egne retningslinjer for transport innenfor egen virksomhet. Det øremerkes årlig kulturstøttemidler til dette formålet.
- Frist:** Årlig
- Ansvar:** Enhetsleder kultur
- Kostnad:** 30.000 pr år

Kommunens politikere og ansatte

- Tiltak:** Utarbeide og implementere retningslinjer for tjenestereiser(reisepolicy)som skal gjelde for alle ansatte som går eller kjører i tjenesten
- Frist:** Reisepolicy vedtatt innen utgangen av 2013
Implementeres i virksomheten innen utgangen av 2014
- Ansvar:** Rådmann

Kartlegging av trafikkulykker

- Tiltak:** Det skal årlig utarbeides en oversikt over trafikkulykker/ uhell i kommunen. Materiale skal inngå som en del av oversikten i kommunens helseforebyggende arbeid
- Frist:** Utgangen av mars hvert år
- Ansvar:** Enhetsleder helse
- Kostnad:** 0

Sikre «Grønnåsveien for myke trafikanter»

- Tiltak:** Bygge fortau fra til.....
- Frist:** Ferdigstilles vår 2014
- Ansvar:** Enhetsleder teknisk
- Kostnad:** 1,8 mill (finansieres gjennom fylkeskommunale midler)?
Kommunal egenandel 360.000

For mer informasjon og gode eksempler:
www.trafikksikkerkommune.no

